

Başvuru Numarası : 2021/987
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.11.2021/3
Karar Numarası : 2021/278
Başvuran : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın kiralamak istediği evin öğrencilere kiraya verilmemesinden dolayı yaş temelli ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, öğrenci olarak bulunduğu Ankara'da ev kiralamak amacıyla telefon görüşmesi gerçekleştirdiği ... Gayrimenkul danışmanından belirtilen konumda bulunan evin öğrencilere kiralanmadığı cevabını aldığı iddia ederek mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: "*Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.*" ifadesine yer verilmiştir.

4. 6701 sayılı Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "*(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.*" şeklinde hükme bağlanmıştır.

5. Anılan Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "*(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir(...)* (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

6. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun yapılış usulü" başlıklı 35'inci maddesinde: "*(...) (a) Başvurucu gerçek kişi ise (...)*

4) *Aleyhine başvuru yapılan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, başvuru konusu ve talep, 5) İlgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihi (...) eklenir.*" denmektedir.

7. Anılan Yönetmelik'in "Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi" başlıklı 39'uncu maddesi: "*(1) Başvurucu, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. (2) Talebin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir.*" hükmünü haizdir.

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği,...., d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.*" hükmünü haizdir.

9. Anılan Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmez karar" başlıklı 67'nci maddesi: "*(7) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenbilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

IV. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin 2'nci fıkrasında Kuruma başvurmadan önce kanuna aykırı olduğunu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 35'inci maddesine göre, gerçek kişi başvuranların başvurularında, başvuru konusu ve talebi ile ilgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihinin bulunması gerekmektedir. Yine aynı Yönetmelik'in 39'uncu maddesinde, başvuranların Kuruma başvurmadan önce uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmesi, talebin reddedilmesi veya 30 gün içinde cevap verilmemesi durumunda Kuruma başvurulması hükme bağlanmıştır. Öte yandan anılan Yönetmelik'in 48'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendi uyarınca ön inceleme aşamasında Kuruma yapılan başvurunun belirli bir konuyu içerip içermediği bakımından da incelenmesi gerekmektedir.

13. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte incelendiğinde, başvuranın öğrenci olduğu için kiralamadığını iddia ettiği ev ile ilgili olarak Kuruma başvuru yapmadan önce söz konusu uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmesi gerektiği, muhataba başvuru şartını yerine getirmeyen başvurunun ön inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.11.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi